

[Hans Pinstrup.]

julipristallet foreligger. Som grundlag for at øge produktionen og nå frem til valuta-mæssig balance binder man vort største eksporterhvervs indtægter, medens omkostningerne fortsætter deres stigning. Disse to ting kan ikke forenes. Eksporten vil falde, produktionsudbygningen gennem nye investeringer vil stærkt formindskes og landbrugets konkurrenceevne derigennem svækkes. Lad mig kun minde om det utal af dårlige og utidssvarende landbrugsbygninger, der findes ud over landet, og som erhvervet ikke økonomisk har magtet at ombygge. Måske forstår mange i denne sal ikke Alvoren heri eller tænker på, hvad der går tabt produktionsmæssigt herved, og hvordan arbejdet ude i mange landbohjem bliver et altfor stort slid.

Til alt dette må føjes den gennemførte lovgivnings ensidighed. Havde det drejet sig om en samlet plan som den, regeringen oprindeligt forelagde, hvorigennem man sammen med priserne også ville bremse omkostningsstigningen, havde forholdet været et helt andet. Det burde også det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) have tænkt på. Det er meget godt at stå op her og tale om danske bønders storsind, men storsind skal, hvis det skal holde, bygges på sammenhold og solidaritet; hvis ikke, kan det ikke holde. Havde det ærede medlem i tide tænkt derover, kunne der i dag have foreligget og være vedtaget en samlet plan med solidaritet og ligelighed befolkningsgrupperne imellem. Det kan ikke nytte at tale om, at når en samlet plan ikke foreligger, så må den part, det går ud over, ikke have lov til at nævne tingene, som de er. Vil det ærede medlem påstå, at landbruget ikke har gjort sin indsats i samfundets interesse og derfor ikke må have lov til at få sit vederlag på lige vilkår med andre befolkningsgrupper? Hvad er det, der begrunder, at man gennemfører særbeskatning under forskellige former for landbruget? Det er jo det, der sker. Vi er nogle stykker, der ikke har glemt 30ernes vilkår, og vi ved også, at over 70 000 landbrugsejendomme har skiftet ejer siden 1945. Det må være sådan, at den ungdom, der tager fat, har mulighed for at arbejde sig frem; det kan ikke nytte, at hele deres indtægtoverskud skal inddrages under en eller anden form i de offentlige kasser; der må være en fremtid for dem, og den skaber man ikke ved ord og talemåder.

Det, der nu søges gennemført, betyder i stedet for en tiltrængt underbygning af produktionen og eksporten en bremse på den. Medens man i andre lande yder landbruget

en betydelig beskyttelse gennem told, tilskud og subsidier, er man her i Danmark, hvis landbrugsproduktion og eksport er af afgørende betydning for hele landets økonomi, og hvis landbrug er underkastet verdensmarkedets hårde priskonkurrence, optaget af at pålægge erhvervet så store særbyrder, at en tidssvarende udbygning af erhvervet og dets konkurrenceevne undergraves. Forholdet mellem produktpriser og omkostninger er langt ugunstigere i dansk landbrug end i landbrug i de andre vest-europæiske lande. Sammenligner man priserne, som forbrugerne i 1950 har betalt for landbrugsprodukter i Danmark, med det, befolkningen i de andre vesteuropæiske lande har måttet betale, viser det sig, at de danske priser ligger langt under de andre landes.

Tager man hovedprodukterne hvede, konsummælk, smør, flæsk, kød og æg og for danske priser sætter forholdstallet 100, så svarer prisen i Norge til 122, hvilket i forhold til danske priser ville svare til en merudgift for forbrugerne på 321 mill. kr. For Sverige er forholdstallet 104, og merudgiften ville have været 65 mill. kr. For Holland er tallene henholdsvis 109 og 135, for Tyskland 134 og 502, for Frankrig 121 og 300, for England 133 og 483, for Belgien 138 og 552 og for Schweiz 202 og 1 484. Disse tal siger lidt om dansk landbrugs stilling — også i forhold til forbrugerne — sammenlignet med de vilkår, andre landes landbrug arbejder under.

Forslagene vedrørende kornordning og prisbinding på hjemmemarkedet for landbrugets hovedprodukter må jo forudses at blive gennemført og endvidere eksportafgiften på kreaturer. Jeg ønsker i denne forbindelse på landbrugets vegne at sige, at når dette er sket, har landbruget et tilgodehavende, der må indfries. Den lovgivning, der nu gennemføres overfor landbruget, kan ikke stå alene, medens pristalsskruen presser prisniveauet og omkostninger stadig højere op.

Lad mig minde om, hvordan landbruget i 1945, få måneder efter kapitulationen, tog en prisnedgang på 10 pct. af sine hovedprodukter. Det skete i forventning om, at andre ville følge efter. Landbruget blev ene om prisnedgangen, ingen fulgte efter. Tværtimod fulgte en voldsom stigning på alle områder, der fuldkommen undergravede de fastsatte landbrugspriser. Det såkaldte professorudvalg havde jo fejlagtigt bebudet prisfald og arbejdsløshed. Resultatet for landbrugets vedkommende blev en forventningsprocent af investeret kapital for 1945—46 på 3,2 pct., for 1946—47 på 3,5